

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П.ДРАГОМАНОВА**

Кафедра педагогіки та методики початкового навчання

ПРОГРАМА

ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студентів магістратури денної форми навчання

спеціальності 013 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Київ- 2020

Програма розроблена на підставі навчальної наскрізної програми практик студентів спеціальності 013 «Початкова освіта», галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Розробники програми: Лозенко А.П., кандидат педагогічних наук, доцент;

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і методики початкової освіти

«29» серпня 2020 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри _____

Шапошнікова І.М.

I. Пояснювальна записка

Наскрізна програма практичної підготовки складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки фахівців освітнього ступеня магістра, галузі знань 01 Освіта, Спеціальності 013 Початкова освіта.

Місце практики в професійній підготовці випускника. Конкурентоспроможність випускника вищого навчального закладу на ринку освітніх послуг визначається його професійною компетентністю, значну питому вагу з-поміж інших форм організації навчального процесу у вищій школі має практична підготовка магістрантів. «Післядією» практики у студентів ОС «Магістр» є зростання їх зацікавленості у навчанні, засвоєнні нових дисциплін, підвищення успішності, якості виконання кваліфікаційної роботи, активізація інтересу до майбутньої викладацької роботи.

Міждисциплінарні зв'язки: «Методологія наукових досліджень», «Педагогіка вищої школи», «Методика викладання у вищій школі».

Мета і завдання практичної підготовки.

Метою практичної підготовки є формування професійної компетентності, реалізації можливостей практичного застосування набутих знань щодо закономірностей розвитку вищої освіти в контексті євроінтеграції та глобалізації, системи ціннісних уявлень професіонала, удосконаленні професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах освітньої діяльності, вихованні потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати надалі, потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітніх та кваліфікаційних рівнів, зокрема магістра.

Основними завданнями практичної підготовки є формування креативного мислення, здатності до самостійного вибору оптимального рішення в умовах професійної діяльності, аналітичного підходу до оцінювання сучасних проблем вищої освіти й перспектив їх успішного розв'язання.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<i>Знати</i> зміст і особливості структурування навчального матеріалу з різних освітніх галузей у нормативних документах; <i>Вміти</i> самостійно планувати та здійснювати підготовку навчальних занять різних типів, зокрема, визначати тему заняття згідно з навчальною програмою та встановлювати її	Загальнокультурна компетентність, професійна компетентність

	місце в системі та структурі навчальної дисципліни; чітко визначати мету навчального заняття (освітню, професіоналізацій, розвивальну, особистісно орієнтовану) та обирати доцільну форму проведення навчального заняття; моделювати оптимальну, логічну, гнучку, хронологічно виправдану структуру навчального заняття, яка відповідає темі, меті та віковим психологічним особливостям студентів; знаходити різні джерела інформації і працювати з ними; опрацьовувати інформацію відповідно до цілей і завдань заняття; здійснювати доцільний відбір навчального матеріалу з обраної теми (відбір змісту й обсягу знань із теми); відбирати та за потреби створювати необхідні засоби навчання й наочні посібники (роздатковий матеріал, таблиці, схеми, малюнки, моделі тощо); складати план-конспект із визначенням теми, мети, плану, послідовності основних етапів заняття, розподілом часу, фіксацією змісту тощо; прогнозувати очікуваний результат навчального заняття.	
2.	<i>Знати</i> вимоги до особистості педагога як вихователя; методологічні проблеми викладання навчальної дисципліни «Педагогіка»; особливості педагогічного управління процесом підготовки майбутніх вчителів початкової школи; дидактичні моделі змісту навчання; принципи та методи навчання; особливості проведення лекційних, семінарських та практичних занять у вищій школі; роль самостійної роботи у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи. <i>Вміти</i> самостійно проводити навчальні заняття різних типів, організувати самостійну роботу студентів, проводити відповідні контрольні заходи; реалізувати основні дидактичні принципи (гуманізму, науковості, зв'язку з життям, доступності, систематичності та послідовності, науковості, індивідуального підходу, диференціації, емоційності, міцності засвоєння знань тощо); раціонально та ефективно використовувати методи, прийоми	Комунікативна компетентність, рефлексивна компетентність, соціокультурна компетентність

	та засоби навчання й виховання; ефективно організувати власну викладацьку та навчально-пізнавальну діяльність студентів; доступно, лаконічно й виразно формулювати питання; уміння ефективно використовувати ІКТ для досягнення мети й реалізації завдань навчального заняття; за необхідності оперативно змінювати логіку і спосіб викладу матеріалу; застосовувати інноваційні технології навчання (технологію розвитку творчої особистості, проектну технологію, технологію «створення ситуації успіху», технологію інтерактивного навчання тощо); використовувати методи та прийоми активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів (створення проблемних ситуацій, організація самостійної пізнавальної діяльності тощо); оптимально розподіляти час; ефективно використовувати мимовільну та довільну увагу студентів; застосовувати прийоми для активізації різних видів пам'яті (образної, словесної, слухової, механічної, емоційної) та видів запам'ятовування; володіти механізмами творчої діяльності; виокремлювати проблемні педагогічні ситуації, перетворювати їх на педагогічні задачі, аналізувати й оцінювати роботу учнів на уроці; уміння забезпечувати цілісність і логічну завершеність уроку.	
3.	<i>Знати</i> особливості формування ціннісно-мотиваційної готовності майбутніх вчителів початкової школи до професійної діяльності; шляхи та умови формування дієво-операційної готовності майбутніх учителів до професійної діяльності; організаційно-методичні аспекти формування змістово-процесуальної готовності майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності. <i>Вміти</i> реалізовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію у процесі педагогічного спілкування; володіти розвиненим літературним усним і писемним, монологічним й діалогічним, професійним педагогічним мовленням; дотримуватися педагогічного такту, норм педагогічної ситуації; активно слухати.	Професійна компетентність, рефлексивна компетентність

	<i>Вміти</i> проводити аналіз та самоаналіз навчального заняття, заходів соціально-гуманітарного спрямування; робити якісну та адекватну самодіагностику та самооцінку; здійснювати саморегуляцію та самокорекцію; прогнозувати свій подальший професійний розвиток.	

II. Види та терміни проходження практик

Практична підготовка студентів включає:

№ з/п	Вид практики	Назва практики	Кількість тижнів	К-ть кредитів ЄКТС	Семестр	Орієнтовні терміни проведення
1.	<i>Виробнича</i>	науково-педагогічна	4	6	2	<i>13 квітня-10 травня 2020 року</i>

III. Бази проведення практик

НПУ імені М.П. Драгоманова.

IV. Організація практичної підготовки

Керівництво науково-педагогічною практикою здійснюють керівники практики від університету, структурного підрозділу університету (інститут, факультет), керівник від випускової кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова. Керівник практики від кафедри призначається завідувачем кафедри.

V. Підведення підсумків практик

Після закінчення практики (до її захисту) практиканти надають керівникам практики звітні документи:

1. Письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту проходження практики.
2. Щоденник науково-педагогічної практики, який містить такі розділи:
  - відомості про навчальний заклад, у якому відбувається практика;

- індивідуальний план роботи студента-практиканта;
  - самоаналіз навчальних занять, які підготував магістрант (5 занять).
3. Конспект залікового лекційного заняття + презентація з «Основ педагогіки зі вступом до спеціальності» / або з «Історії педагогіки» / або з «Педагогічних технологій в початковій школі» (1 дисципліна на вибір).
  4. Конспект залікового практичного (семінарського, лабораторного) заняття з «Основ педагогіки зі вступом до спеціальності» / або з «Історії педагогіки» / або з «Педагогічних технологій в початковій школі» (1 дисципліна на вибір).
  5. Конспект залікового лекційного заняття з «Дидактики» + презентація.
  6. Конспект залікового практичного (семінарського, лабораторного) заняття з «Дидактики».
  7. Конспект залікового лекційного заняття з «Теорії та методики виховання» + презентація.
  8. Конспект залікового практичного (семінарського, лабораторного) заняття з «Теорії та методики виховання».
  9. Самоаналізи підготовлених студентами навчальних занять (6 занять).

VI. Зміст практичної підготовки

6.1. Виробнича практика. Науково-педагогічна

Основною *метою* даної педагогічної практики є застосування на практиці фахових компетенцій, сформованих в процесі отримання кваліфікації «Бакалавр»: узагальнення та систематизація знань, необхідних для роботи у вищих навчальних закладах, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача педагогіки.

Основні завдання практики:

- узагальнення та систематизація теоретичних знань із педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;
- формування у студентів-магістрів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання педагогічних дисциплін у системі вищої школи;
- формування умінь цілепокладання, планування, проектування основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання;
- формування у магістрів досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Згідно навчальних планів практика проводиться на V курсі у другому семестрі загальною тривалістю 4 тижні.

Зміст діяльності студентів-практикантів

На першому етапі студенти знайомляться з системою навчально-виховної роботи кафедри, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри, готують індивідуальний план розробки навчальних занять, презентацій до них та інформують керівників практики.

Другий, основний етап, практики включає підготовку планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення. Студентами плануються, та проєктуються лекційні заняття з дисциплін педагогічного циклу, зокрема: «Основ педагогіки зі вступом до спеціальності» / «Історії педагогіки» / «Педагогічних технологій в початковій школі»; «Дидактики», «Теорії та методики виховання» розробляються презентації, а також - практичні (семінарські, лабораторні). Процес підготовки студентів включає надання консультацій викладачами – керівниками практики. Після кожного спроектованого практикантом заняття має здійснюватись самоаналіз, мета якого полягає у: виявленні його переваг та недоліків; якісній та об'єктивній самодіагностиці та самооцінці; здійсненні саморегуляції та самокорекції; прогнозуванні власного професійного розвитку.

На третьому, заключному етапі практики студенти готують звіт про практику, звітну документацію і в електронному вигляді надсилають керівникам для здійснення оцінювання.

Зміст педагогічної практики магістрів передбачає *навчальну роботу*, яка включає:

- аналіз вимог навчальних програм до засвоєння змісту і формування умінь студентів у процесі вивчення педагогічних дисциплін;
- ознайомлення з наявною навчально-методичною літературою, дидактичним і технічним забезпеченням навчального процесу, плануванням роботи кафедри, індивідуальними планами викладачів;
- самостійна підготовка та розробка лекційних, семінарських і лабораторних занять з педагогічних дисциплін;

За час педагогічної практики магістр повинен оволодіти такою сукупністю професійно-педагогічних і конкретно-методичних *умінь*:

- планувати викладацьку діяльність відповідно до вимог навчальної, організаційно-методичної, науково-дослідної, соціально-виховної, громадсько-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу;
- планувати, проєктувати та розробляти навчальні заняття із педагогічних дисциплін; відбирати оптимальний зміст, форми, методи і засоби навчання студентів, здійснювати контроль і корекцію навчальних досягнень студентів під час вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу;
- розробляти технологічні карти навчальних занять на основі використання модульно-рейтингової системи навчання студентів;
- обґрунтовано обирати й використовувати сучасні засоби навчання, комплекс форм і методів викладання у вищій школі;
- організовувати самостійну роботу студентів, активізувати їх навчально-пізнавальну діяльність;

- відбирати найбільш доцільні способи співпраці викладача і студентів під час проведення різних форм організації навчального процесу;
- здійснювати самоаналіз проведення лекцій та семінарсько-практичних (лабораторних) занять.

Форми звітності студента про науково-педагогічну практику

У кінці практики студенти-магістри в електронному вигляді на пошту свого керівника подають такі звітні документи:

1. Письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту проходження практики.
2. Щоденник науково-педагогічної практики, який містить такі розділи:
  - відомості про навчальний заклад, у якому відбувається практика;
  - індивідуальний план роботи студента-практиканта;
  - самоаналізи навчальних занять, які підготував магістрант (5 занять).
3. Конспект залікового лекційного заняття + презентація з «Основ педагогіки зі вступом до спеціальності» / або з «Історії педагогіки» / або з «Педагогічних технологій в початковій школі» (1 дисципліна на вибір).
4. Конспект залікового лекційного заняття з «Дидактики» + презентація.
5. Конспект залікового практичного (семінарського, лабораторного) заняття з «Дидактики».
6. Конспект залікового лекційного заняття з «Теорії та методики виховання» + презентація.
7. Конспект залікового практичного (семінарського, лабораторного) заняття з «Теорії та методики виховання».
8. Самоаналізи підготовлених студентами навчальних занять (6 занять).

Підсумковий контроль здійснюється шляхом оцінювання керівниками практики звітної документації, оформленої в електронному вигляді папки та надісланої керівникові.

Норми оцінювання роботи студентів під час практики

Поточний контроль здійснюється методистами протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кіпці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Критерії оцінювання науково-педагогічної практики

№ з/п	Зміст виконаної студентом роботи (та зміст папки)	Кількість балів
1.	Письмовий звіт про педагогічну практику	5 балів
2.	Щоденник науково-педагогічної практики, який містить такі розділи: - відомості про навчальний заклад, у якому відбувається практика; - індивідуальний план роботи студента-практиканта; - самоаналіз розроблених залікових навчальних занять, які підготував магістрант (6 занять).	5 балів
3.	Конспект залікового лекційного заняття + презентація з «Основ педагогіки зі вступом до спеціальності» / або з «Історії педагогіки» / або з «Педагогічних технологій в початковій школі» (1 дисципліна на вибір).	15 балів
4.	Конспект залікового лекційного заняття з «Дидактики» + презентація.	15 балів
5.	Конспект залікового практичного (семінарського, лабораторного) заняття з «Дидактики».	15 балів
6.	Конспект залікового лекційного заняття з «Теорії та методики виховання» + презентація.	15 балів
7.	Конспект залікового практичного (семінарського, лабораторного) заняття з «Теорії та методики виховання».	15 балів
8.	Самоаналізи пробних і залікових навчальних занять (5 занять)	15 балів
9.	Відгук-характеристика на студента, засвідчений керівником практики з оцінкою /балами	-
	Загальна сума балів	100

Відповідно до критеріїв, педпрактика оцінюється за шкалою ECTS:
90-100 балів – відмінно (A);
70-89 балів – добре (B, C);
60-69 балів – задовільно (D, E);

35-39 балів – незадовільно, з можливістю повторного складання (FX);
1-34 – незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F).

Магістрант, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з навчального закладу.

Результат заліку за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента за підписом голови комісії. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри. Результатом практики є узагальнення та вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та формування готовності випускників до самостійної трудової діяльності.

Результати практики фіксуються керівниками у зведеній таблиці, розміщеній на корпоративній пошті кафедри.

Електронні адреси керівників практики:

Кондратюк Олена Михайлівна: elena.kondratyuk@gmail.com

Матвієнко Олена Валеріївна: lmatvienko70@gmail.com

Коханко Оксана Григорівна: o.g.kohanko@gmail.com

Васютіна Тетяна Миколаївна: tetyana.vasyutina@gmail.com

Севастюк Мар'яна Степанівна: m_sevast@ukr.net

Янковська Інна Миколаївна: jankovskaya@ukr.net

Чайченко Валентина Федорівна: chauchenko@ukr.net

Колесник Лариса Володимирівна: laroکا.merit@gmail.com

Тесленко Тетяна Василівна: tatiana_teslenko12@ukr.net

Телецька Людмила Іванівна: teletskaya@ukr.net

Лозенко Анна Павлівна: lozenko.anna@gmail.com